

[Industriministeren]

fremme forskning og udvikling, må ikke forelede nogen til at tro, at denne virksomhed skal udøves eller faktisk bliver gennemført uden tanke på konsekvenserne af det, man søger at fremme. Der er ikke tale om udvikling for udviklingens egen skyld, men udtrykkeligt om udvikling, som jeg nævnte før, til gavn for det danske samfund.

I teknologirådets retningslinjer er det tilmed direkte fastslået, at det er teknologirådets opgave at medvirke til, at myndigheder og erhvervsliv kan gennemføre teknologivurderinger, dvs. analyser og vurderinger af såvel tekniske som samfundsmæssige konsekvenser af ny teknologi, forud for dennes indførelse.

Denne opgave har teknologirådet taget helt bogstaveligt. Et udvalg under rådet, hvori såvel planlægningsrådet for forskningen som repræsentanter for myndigheder og erhvervs- og lønmodtagerorganisationer deltog, har sidste sommer afgivet en betænkning om teknologivurdering i Danmark. Betænkningen oversendte jeg den 7. juli 1980 til folketingets medlemmer; den var i de efterfølgende måneder genstand for en meget omfattende debat, hvis resultater teknologirådet derefter har sammenfattet og vurderet og lagt til grund for sin stillingtagen, som er meddelt regeringen i november 1980.

Regeringen har drøftet betænkningen på grundlag heraf og er enig i, at der bør gennemføres en forøget og mere systematisk indsats vedrørende teknologivurdering. Denne indsats må bygges op gradvis, efterhånden som der skabes det nødvendige erfaringsgrundlag med hensyn til vurderingsmetoder m. v., og den må prioriteres inden for de økonomiske rammer, der kan stilles til rådighed for dette arbejde, der jo absolut ikke er omkostningsfrit.

Vi er opmærksomme på, at der er forskellige muligheder for den organisatoriske placering af denne indsats. Der er bl. a. meget forskellige internationale erfaringer at bygge på. Det er dog alene USA, der har etableret et parlamentstilknyttet teknologivurderingsorgan, og denne løsning hænger formentlig sammen med de særlige amerikanske forudsætninger med hensyn til forholdet mellem kongressen og præsidentembedet. I de vesteuropæiske lande har man overalt, hvor en sådan løsning har været foreslået, opgivet

denne til fordel for en mere decentral varetæelse af teknologivurderingsopgaverne.

Som nævnt har der også herhjemme gennem flere år på forskellige områder været gennemført undersøgelser, der i et vist omfang har haft karakter af teknologivurdering, og som har været udført decentralt, bl. a. i medfør af forskellige lovgivninger.

Der er imidlertid et utvivlsomt behov for at komplettere og systematisere denne virksomhed, og til dette formål er der først og fremmest behov for at indvinde nogle praktiske erfaringer og udvikle vurderingsmetoder.

Teknologirådet har derfor som en første opfølgning af betænkningen fra sidste sommer iværksat en række forsøgsprojekter, f. eks. om mikroelektronikken, beskæftigelsen og betalingsbalancen, konsekvenserne ved indførelse af et EDB-journaliserings- og sagsbehandlingssystem i statsinstitutioner og teknologisk udvikling inden for den grafiske branche, jfr. i øvrigt mit svar af 2. februar d.å. på spørgsmål nr. 15 fra folketingets udvalg angående videnskabelig forskning.

Målet må være, at systematiske helhedsvurderinger bliver en almindeligt anvendt praksis hos alle, der beskæftiger sig med teknologisk udvikling, og regeringen har i første række lagt vægt på, at der sættes et praktisk teknologivurderingsarbejde i gang på nogle relevante og aktuelle områder. Om der senere bliver behov for nye organisatoriske udbygninger, bør vi tage os tid til at overveje nærmere i lyset af de erfaringer, vi nu er ved at indvinde.

Jeg kan således ikke anbefale den foreslåede oprettelse af et teknologiakademi, men jeg kan glæde mig over, at der også gennem dette initiativ skabes en aktuell og værdifuld debat om teknologiens indplacering i det danske samfund, en debat, der pågår i en række af vore politiske partier – meget intenst i mit eget – en debat, der meget gerne må pågå i dette folketing og i de udvalg, der beskæftiger sig med teknologi, og en debat, som jo også er ganske stærkt i gang i erhvervene og ikke mindst i forholdet mellem erhvervene og lønmodtagerorganisationerne, jfr. de netop afsluttede teknologiaftaler.

Jytte Hilden (S):

Jeg skal starte med at sige, at jeg er enig med ministeren, og at jeg ligesom han glæder